

der innrykninger
stemmer.
skal endelig avgjøres av
Stortinget.

Vern om grunnloven. 1942.

Lorentz Vogts artikler i bokform.

På forlaget «Heim og Samfund» har Lorentz Vogt nå utgitt en samling av de fleste av de artiklene som han i de siste to år har offentliggjort i Adresseavisen. Vi slipper for så vidt lett fra anmeldelsen av denne boken som dens innhold har anmeldt seg selv i vårt blad. Artiklene har vært lest med stor interesse, det har vi mottatt mangt et vitnesbyrd om fra den lesekretsen som daglig er knyttet til Adresseavisen, men også utenfor den. Stadig har vi mottatt henvendelser fra alle landets kanter med anmodning om å få tilsendt de avisene hvori disse artiklene har vært publisert.

Men Lorentz Vogt har med sine artikler sikket videre enn til å gi almenheten et interessant lesestoff. De fleste av dem er skrevet som et positivt bidrag til rettsoppgjøret, idet Vogt har tegnet den virkelige bakgrunnen oppgjøret burde ha foregått på, men som enten ved uvitenhet eller på-
role har vært neglisjert. For så vidt uvitenheten angår har alt det stoffet Vogt har brakt for dagen båret på den, og de kjensgjerningene som dermed er blitt klarlagt har ikke unngått å øve sin innflytelse på rettsoppgjørets siste faser. Det er for så vidt synd at disse artiklene ikke kom på et tidligere tidspunkt, megen villfarelse ville da vært unngått, men det er ikke Vogts skyld. Bare forarbeidene til artiklene har krevd et langt og møysommelig arbeid.

Når Vogt kaller sin samling «Vern om grunnloven» har denne titelen først og fremst tilknytning til det politiske oppgjør, det som foregikk bak kulissene under selve krigen, men på åpen scene etter frigjøringen, men hvor Hjemmefrontens ledelse hele tiden var hovedaktøren med krav som lå helt utenfor grunnlovens og konstitusjonens ramme. Det lykkedes imidlertid ikke Hjemmefrontens ledelse å anstifte noen ulykke, men det er allikevel riktig at dens bestrebelser settes i det rette lys slik som Vogt har gjort i sine artikler — det er riktig av hensyn til tidens historie og av hensyn til fremtiden. Undersøkelseskommisjonen av 1945 har her grundig forsømt seg.

—tp—

«Norge» må dekke

1/2 kommunistranet 3/2 sm i Holla Sparebank

Oslo Byrett har nu avsagt dom i saken mellom Holla Sparebank og Forsikringsselskapet Norge i forbindelse med ranet av 191.000 kroner som en kommunistisk gruppe foretok i 1944.

Retten bemerket bl. a. at det var på det rene at ranshandlingene så vel i bankfilialen på Holtet 15/3-1944, som i Modum Sparebank 17/4-44 og i Holla Sparebank 7/9-1944 er utført av folk fra en og samme motstandsgruppe, Asbjørn Sundes gruppe, etter Sundes ordre og under hans ansvar som gruppens leder.

Det må videre anses på det rene at Sundes gruppe da opererte helt på egen hånd, og etter eget initiativ og egne retningslinjer. Idet gruppens tidligere kontakt med den av den norske regjering i London anerkjente hjemmefront var brutt på den tid, Sundes har forklart at bruddet skyldtes at han og hans folk mente de fikk liten støtte hos denne hjemmefronten for sin egen oppfatning av nødvendigheten av en mer aktiv og effektiv sabotasje mot fienden. Etter bruddet fikk Sundes gruppe ingen økonomisk hjelp, og da så også private kilder var uttømt ble aksjonene mot bankene utført for å skaffe nødvendige midler til gruppens fortsatte virksomhet.

Når forsikringsselskapene henviser til krigsklausulen kan dette etter rettens oppfatning ikke føre lenger enn til å gjelde skader ved ran under direkte krigsoperasjoner. Ranet i Holla Sparebank kan ikke skjønnes å skyldes «krig» i polisens forstand.

Holla Sparebank ble tilkjent påstandsbeløpet kr. 191.245.— med 4 pst. rente. Saksmkostninger ble ikke tilkjent.